

**WORTELS
IN DE
ACHTERHOEK**

rubriek over boerderij- en familienamen door Henk Harmsen suggesties en aanvullingen 05-43 472603

Twee soortgelijke beekjes die allebei de Weppel heten, op maar enkele kilometers van elkaar liggen... Vader Johan en zoon Teunis Roenhorst uit Hengelo zullen niet rusten voor ze, na jaren van denk- en speurwerk, hun gedurfde stelling bevestigd zullen zien: deze Weppel was eens één-en-het-zelfde restant van een machtige Rijnarm, die in oude tijden dwars door de Achterhoek zijn water tot aan de IJssel voortstuwde.

In onze 'Wortels' van 8 februari liet amateur-historicus Teun Roenhorst al doorschemeren dat het vraagstuk van de twee Wep-pels hem niet loslaat. Teun heeft het speurruzezen trouwens niet van een vreemde. Zijn pas tachtig geworden vader Johan, net als hij oud-buschauffeur, is al even fanatiek en vasthoudend als het gaat om op oudheidkundig-gebied waarheid en onzin van elkaar te schiften.

Johan in sappig Hengels: „Ze ma-

ADVERTENTIE

Een nieuw adres voor uitzendwerk.

De Roenhorsten en het geheim van de Weppel

22-3-1997

Met Napoleon

Het is frappant hoe via een oproep in deze rubriek vaak onvindbaar lijkende gegevens in korte tijd boven water kunnen komen. Nog dezelfde dag waarop het artikel over de familie-naam Geurtsen verscheen (8-3), meldde de heer Geritsen uit Zelhem, die onderzoek doet naar de Franse Tijd, de overlijdensakte te hebben gevonden waarin staat dat op 18 oktober 1813 Bernardus Hogelot in het marinehospitaal in het Franse Rochefort is overleden. Hij heeft kennelijk als soldaat Napoleon gediend. Het plan van de veldheer om Engeland te veroveren ging echter niet door... De mondelling familieoverleving, dat een van onze voorouders voor Napoleon heeft gevochten, is na 190 jaar bevestigd", aldus meldt de opgetogen genealoog Eddy Geurtsen in een dialectbrief. Bernardus Hogelot was zijn 'old-old-oom'.

ken mij niks wijs. Ik ga nog voor geen professor aan de kant. Ik heb voor het trouwen veel in Hummelo rondgezworven. Mijn vrouw was van Voortman aan de Hessenweg. Die Weppel heeft me altijd beziggehouden, omdat we hier in Hengel immers ook een Weppel hebben. Ik zal op mijn oude dag het bewijs nog leveren."

Moeras

Eddy Geurtsen van de oudheidkundige vereniging in Hengelo schreef in 1994 in het verenigingsblad de Olde Kaste dat een weppel niets dan een aanduiding voor een moeraslootje zou zijn en dat zowel Hengelo als Hummelo zijn eigen moeras had, waarin zoets kon ontspringen. Geen relatie dus tussen de beide Weppels. De Roenhorsten gaan daar lijn-

♦ Vader Johan en zoon Teunis Roenhorst bij Enghuizen op het bruggetje over de Hummelse Weppel. (Foto Ron Nagtzaam)

recht tegenin. Teunis: „Vanwege de slechte waterkwaliteit in ons dorp moet die Weppel een belangrijk stroompje zijn geweest. De oude naam 't Stroet voor de Bleek geeft aan dat het een moerassig gebied was. De Bleek is zo'n drie eeuwen geleden gegraven en de vrijkomende grond is gebruikt voor de wegverbetering in het dorp. Maar: de Bleek werd gevoed door de Wep-

ADVERTENTIE

Een nieuw adres voor detachering.

pel. Het schone water uit het Weppelbeekje werd door de vrouwen gebruikt voor het bleken van het linnengoed." Teunis Roenhorst weet, dat nog in 1814 het woeste Rijnwater tot ver voorbij Hengelo zijn weg zocht, waaraan de naam Rijnweg nog herinnert. Van die oude Rijnbedding maakte de Weppel als riviertje deel uit, is zijn stellige idee.

Gracht

Uit zijn naspeuringen maakt Roenhorst op, hoe de oude loop van de Weppel moet zijn geweest. Door het dorpscentrum naar de Wichmondseweg, Velderkes-enk, Bruinderink, langs kasteel 't Avenrenk met zijn gracht, Doeckelenborg, Runneboomshof, De Pol en 't Rieffel, tot aan de Vuile Straat (nu Riefelerdijk) en Koningsweg, en dan waarschijnlijk verder richting Wichmond. Toen het kasteel of herenhuis De Pol van de familie Van den Borch aan de Krommedijk bij de Franse inval in 1795 in brand werd ge-

ADVERTENTIE

Een nieuw adres voor werving & selectie.

deskundige natuurhistorisch medewerker J.G. Vos van deze krant, toen nog Graafschapbode, die hierover in 1968 publiceerde, ge-waagde van een oud Rijnval door Hummelo noordwaarts, en tevens van de vroegere veldnaam 'Weppele' te zoeken ergens tus-sen Hummelo en Wichmond. Vader Roenhorst geeft met brede handgebaren een lesje in water-huishoudkunde. Hij gelooft niets van de uitte van de Hengelse oudheidkundige vereniging. „Ach, kijk, ze moeten hun blad vullen en grijpen bij het minste of geringste naar de pen. Ze halen alles maar gauw uit de boeken, maar ze vergeten te raden te gaan bij de oude mensen zoals ik. Dat zou juist hun eerste gaan moeten zijn. Zijn het moeilijke praters? Ikzelf heb geen woorden tekort, dat hoor je wel. Zet een aantal ou-deren bij elkaar, schenk hen een borreltje in en je hoort alles uit eerste hand", is zijn welgemeend advies. „Met elkaar blijven over-schrijven kom je geen steek ver-der."

ADVERTENTIE

WATERBEDDEN

AQU ADVIES

Houtsmastraat 136
Doelincem
Tel. 0314-361465
(Winkelcentrum Overstegen)

's maandags gesloten -
vrijdag koopavond

ADVERTENTIE

Canon
copiers, faxen
en printers

Huur lease of koop?
Bel altijd:

Grut
Tel
Le
door